

εἶνε, εἰς τὰ γεύματα, πρὶν ἢ διηγηθῇ τις κωμικόν τι ἀνέκδοτον, νὰ περιμένῃ, ἕως οὗ δοθῇ ζωμὸς καὶ ἔμβριμα εἰς ὅλους τοὺς παρακαθημένους, διότι ὑπάρχει πάντοτε κίνδυνος, μία ἀπλή ἀστείότης, εἰς ποῦντος, ὡς λέγουν, νὰ καταστρέφῃ βαρύτερον γυναικεῖον ἱμάτιον.

Ἐτερον εἶδος εἶνε ὁ λεγόμενος „θεατρικὸς γέλως“. Αὐτὸν τὸν βλέπομεν πρὸ πάντων εἰς τοὺς ἐπαρχιώτας τοὺς ἀφικνουμένους εἰς τὴν πρωτεύουσιν διὰ νὰ ἐπισκεφθῶσι τὰ μεγάλα θέατρα καὶ ν' ἀκούσωσι τὰ νεώτερα δρώματα καὶ τὰς ἀστειοτέρας κωμωδίας. Ὁ γέλως οὗτος εἶνε ἡχηρὸς καὶ ἀφελής, ἀνήκει δὲ εἰς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι ἔρχονται μὲ τὴν σταθερὰν καὶ ἀμετάκλητον ἀπόφασιν νὰ διασκεδάσωσιν, εὐρίσκουσι δὲ καὶ εὐκόλως ἀφορμὰς πρὸς διασκεδάσιν, διότι δὲν τοὺς κατέλαβεν ἀκόμη ἡ ἀποχαύωσις τῆς πρωτευούσης. Ὁ ἐπαρχιώτης γελᾷ εἰς τὰ θέατρα ἀνευ ὀπισθοβουλίας καὶ τόσῳ θορυβωδέστερον, ὅσῳ μᾶλλον ἔχει τὴν συναίσθησιν, ὅτι ἐπλήρωσε προηγουμένως τὸν γέλωτά του καὶ θέλει ἐπὶ τέλους ἀντὶ τῶν χρημάτων του νὰ ἔχῃ ὅ,τι εἶνε δυνατόν. Οἱ εὐτυχέστεροι τῶν ἀνθρώπων θὰ ἦσαν οἱ ὑποκριταί, ἂν τὸ κοινὸν ἀπετελεῖτο πάντοτε ἐξ ἐπαρχιωτῶν, διότι θὰ εἶχον τὴν πεποίθησιν, ὅτι θὰ ἐχειροκροτοῦντο ἀκαταπαύστως. Ὁ γέλως τῶν ἐπαρχιωτῶν ἔχει καὶ κολλητικὴν δύναμιν, μεταδίδεται καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἐστιατόρια, καταλαμβάνει δὲ καὶ αὐτοὺς τοὺς θυρωροὺς καὶ τοὺς φύλακας τῆς τάξεως, τοὺς ἔξω τοῦ θεάτρου περιπολοῦντας. Οἱ ἐπαρχιωταὶ βλέπουσιν ἀλλήλους καὶ γελῶσιν ἀμοιβαδόν, ὥσπερ καὶ οἱ περιηγηταὶ οἱ συναντώμενοι ἀπροσδοκῆτως εἰς τινὰ ἐξαιρετῶς περικαλλῇ τοποθεσίαν, ἀνταλλάσσουσι δὲ καὶ παρατηρήσεις τινὰς ἐνίοτε, διότι ὡς ἐξ ἐνστικτοῦ γνωρίζονται μεταξύ των καὶ χαίρουσιν ὅτι συνεννοοῦνται καὶ συνδιασκεδάζουσι.

Παράρτημα τοῦ θεατρικοῦ γέλωτος εἶνε τὰ θεατρικὰ δάκρυα — ἰδίωμα καὶ τοῦτο τῶν ἐπαρχιωτῶν ἀναφαινόμενον, ὅσάκις, μὴ διδομένης κωμωδίας, ἀκούωσι δράμα, ἐπειδὴ δὲν θέλουσι νὰ χάσωσι τὰς ἐσπέρας, καθ' ὅς διατρίβουσιν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ. Κλαίουσιν λοιπὸν μὲ τόσον ἀφελῇ εἰλικρίνειαν, μὲ ὅσον πατριαρχικὴν γενναιοῦτητα ἔδωκαν τὸ χρήματά των, τὰ ὅποια προθυμώτερον θὰ ἔδιδον διὰ νὰ γελᾶσιν.

Τὴν συνέχειαν τῆς γελαστικῆς ἢ κλαυστικῆς ταύτης διαθέσεως τῶν ἐπαρχιωτῶν δύναται τις νὰ παρακολουθήσῃ κατόπιν εἰς τὰ λεωφορεῖα καὶ τοὺς τροχιοδρόμους, βλέπων τὰ πρόσωπα τῶν ἀνθρώπων τούτων ἐπανακαμπτόντων ἐκ τοῦ θεάτρου εἰς τὰ ἴδια, διότι ἡ ἐντύπωσις ἐκ τῆς παρα-

στάσεως παραμένει εἰς αὐτοὺς ζωηρὰ ἐπὶ μακρόν. Πᾶσα παράστασις, εἴτε εἶνε κωμωδία, εἴτε τραγωδία, ἀφίνει εἰς αὐτοὺς ἐντυπώσεις πραγματικοῦ γεγονότος καὶ κυριεύει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας τὰ αἰσθήματα καὶ τὸν νοῦν των, εἰς τρόπον ὥστε, ἂν οὗ μετὰ πάροδον πολλῶν ἐβδομαδῶν ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰς ἐστίας των, διηγοῦνται λεπτομερῶς καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὁκατανοήτως τὴν ὑπόθεσιν τῶν θεαθέντων, ἀρχίζουσιν αὖθις ἐκ καρδίας νὰ γελῶσιν ἢ, χωρὶς νὰ αἰσθανθῶσι τὴν παραμικρὰν ἐντροπὴν, ἀφίνουσι νὰ καταπέσωσιν ὀλίγα δάκρυα ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν των.

Ὁ θεατρικὸς γέλως εἶνε ἡ εἰλικρινεστάτη καὶ ἀθωοτάτη ἐκδήλωσις τῆς εὐθυμίας, διότι προέρχεται ἐξ ἐντυπώσεων ἐνὸς κόσμου τῆς φαντασίας, εἰς τὸν ὅποιον οὐδεμία συμβαίνει διάψευσις τῶν ἐλπίδων καὶ προσδοκιῶν μᾶς.

Ἀκόμη μίαν ἰδιαιτέραν κατηγορίαν τοῦ γέλωτος ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ Κοκελίνου θ' ἀναφέρωμεν καὶ περαίνομεν τὰς σημειώσεις ταύτας, τὸν „ὑπουργικὸν γέλωτα“, μὲ ἄλλους λόγους τὸν γέλωτα τῶν ἐν τοῖς δημοσίοις γραφεῖσι ἀσχολουμένων.

Οἱ ἐν τινι τοιοῦτῳ γραφείῳ ὑπάλληλοι εἶνε ὡς τὰ παιδία ἐν τῇ σχολῇ — ἔχουν ἓνα ἑκτακτον φόβον καὶ μίαν ἀπερίγραπτον ἀπέχθειαν πρὸς τὴν ἐργασίαν των, προθύμως δὲ συλλαμβάνουσι πᾶσαν εὐκαιρίαν νὰ διακόψωσι τὴν ἐργασίαν των ταύτην. Τὸ μέγιστον κατόρθωμα συνίσταται εἰς τὸ νὰ κερδήσωσι μίαν στιγμὴν ἀρχίας· ὅταν τις λοιπὸν γελᾷ, δὲν δύναται καὶ νὰ ἐργάζεται, εὐχαριστεῖται οὕτω δὲ πολὺ περισσύτερον, παρὰ ἂν ἐδιόρθωνε μίαν νέαν γραφίδα ἢ ἐπτυσε τὸν χάρτην. Γελῶσι λοιπὸν δι' ὅλα καὶ δι' οὐδὲν — διὰ τὸ μᾶλλον ἀνούσιον ἀνέκδοτον, διὰ τὴν παλαιότητα ἀστείότητα, διὰ τὸν ὑπουργόν, διὰ τὸν τμηματάρχην, διὰ τοὺς συμβούλους, καὶ διὰ τοὺς ὑπηρετάς ἀκόμη — πρὸ πάντων ὅμως διὰ τοὺς ἀνωτέρους ὑπαλλήλους, φυσικῶς ὅταν δὲν εἶνε παρόντες, ἰδιαζόντως ὅμως γελῶσιν ἐπὶ μακρόν καὶ καγχάζοντες διὰ τινὰ οικιακὴν ἐνόχλησιν ἢ ἄλλην τινὰ δυσἀρέσκειαν τοῦ τμηματάρχου. Μόνον περὶ ἐνὸς πράγματος δὲν γελῶσιν ἐν τοῖς γραφεῖσι, καὶ τοῦτο εἶνε ὁ προβιβασμὸς ἐνὸς συναδέλφου.

Ταῦτα κατὰ τὸν περιφανῆ Κοκελίνον. Αἱ ἡμέτεραι δὲ ἀναγνώστρια δύναται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν σημειώσεων τούτων νὰ κάμωσιν ἰδιαιτέρας παρατηρήσεις εἰς τὸν κύκλον τῶν γνωρίμων των καὶ ν' ἀνακαλύψωσιν, εἰ δυνατόν, καὶ ἄλλας κατηγορίας τοῦ γέλωτος, αἵτινες διέφυγον τὴν προσοχὴν τοῦ ἐξόχου ὑποκριτοῦ τοῦ ἐν Παρίσις Γαλλικοῦ θεάτρου.

ΓΕΛΑΣΙΝΟΣ.

Η ΕΠΑΙΤΙΣ.

(συνέχεια).

V.

Καὶ ὅμως οὐδὲ αὐτὴ ἡ φορὰ ἦτον ἡ τελευταία τῆς εἰς τὴν εἰκόνα προσελούσεώς του. Ὁ Φρέβεν καὶ ὁ γέρον συγχρότατα συνηντῶντο πρὸ αὐτῆς καὶ ὁ Δὸν Πέτρος ἤσθανετο βαθμυδὸν πλείονα πρὸς τὸν νέον κλίσιν, καὶ τοῦτο ἕνεκα τῶν σεμνῶν καὶ ἀκριβῶν ἰδεῶν του, τῆς ἐρασμίας εἰλικρινείας του καὶ ἐν γένει τῶν τρόπων του, δεικνυόντων ὑγιεστάτην ἀνατροφὴν, ἐξαιρετοὺς γνώσεις καὶ σπανίαν διὰ τὴν ἡλικίαν του στόχασιν. Ὁ γέρον ἦτο μὲν ξένος ἐν τῇ πόλει ἐκεῖνῃ καὶ ἔφερε βαρέως τὴν ἐρημίαν του, ἀλλὰ δὲν

ἦτο πάλιν καὶ τόσον ἀναίσθητος πρὸς τὸν κόσμον, ὥστε ν' ἀποφύγῃ διὰ παντὸς πᾶσαν πρὸς πάντα συναναστροφὴν. Ἐκ τούτου συνέβη, ὥστε νὰ προσοικειωθῇ ἀνεπαίσθητως πρὸς τὸν νέον ἐκεῖνον, ὅστις ἄλλως προσεῖλκυσε ἀσυνήθως αὐτὸν καὶ ἕνεκα τούτου πρὸ πάντων, ὅτι εἶχε κοινὸν μετ' αὐτοῦ τιμαλφέστατον αἶσθημα, τὴν ἀγάπην δηλ. πρὸς τὴν εἰκόνα ἐκεῖνῃν.

Ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται πῶς συνώδευεν εἰς τοὺς περιπάτους πάντοτε περίχαρις τὸν Φρέβεν καὶ διατὶ τόσον συχνὰ τὸν προσεκάλει διὰ νὰ τὸν κάμνῃ τὸ ἐσπέρας συντροφιά. Ὅτε δὲ ἐσπέραν τινὰ τὸ ἐστιατόριον τοῦ Ξενοδοχείου ἦτο πλη-

ρες, παρὰ τὸ σύνηδες, ξένων καὶ περὶ αὐτοὺς ἐκάθηντο πολλοὶ ἄλλοι, εἰς τρόπον ὥστε παρεκωλύετο ἡ ὁπωσοῦν ἐμπιστευτική συνδιάλεξις των, εἶπεν ὁ Δὼν Πέτρος πρὸς τὸν νέον φίλον του:

— „Ἐὰν ἀπόψε δὲν ἐδώκατε πράγματι ὑπόσχεσιν εἰς καμμίαν κυρίαν, τὴν ὁποίαν ἴσως σκοπεύετε νὰ καταλάβητε μὲ κιθάραν πρὸ τοῦ παραθύρου της, ἢ ἂν δὲν Σᾶς ἐμποδίσῃ ἄλλη τις ὑπόθεσις, ἐπεθύμουν νὰ Σᾶς προσκαλέσω νὰ πάρετε ὀλίγον γνήσιον ἰσπανικὸν οἶνον μαζὶ μου ἐπάνω εἰς τὸ δωμάτιόν μου.“

— „Μὲ τιμᾶτε υπερβολικά“, ἀπεκρίθη ὁ Φρέβεν „οὐδεμία δὲ ὑπόσχεσις μὲ δεσμεύει, διότι δὲν γνωρίζω καμμίαν ἐδῶ γυναῖκα· ἔπειτα καὶ δὲν συνεινίζεται διόλου ἐδῶ ἡ νυκτερινὴ ἐν ταῖς ὁδοῖς μουσουργία, οὐδὲ αἱ πρὸ τοῦ παραθύρου μετὰ τῆς ἐρωμένης συνομιλίας. Μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν θὰ Σᾶς ἀκολουθήσω.“

— „Καλὰ λοιπόν· λάβετε ὅμως ὑπομονὴν μίαν στιγμὴν, μέχρις οὗ συγκυρίσω ὀλίγον τὰ πράγματα μὲ τὸν Διέγον. Θὰ στείλω νὰ Σᾶς φωνάξω.“

Ὁ γέρον ἀπήγγειλε τὴν πρόσκλησιν ταύτην μετὰ πανηγυρικοῦ τινος τόνου, ὅστις ἐξένησε τὸν Φρέβεν. Τώρα μόλις ἐνεθυμήθη, ὅτι πράγματι μέχρι τοῦδε δὲν εἶχεν ὑπάγει ποτέ εἰς τὴν κυρίαν τοῦ Δὼν Πέτρου κατοικίαν, ἐπειδὴ πάντοτε συνηγνῶντο εἰς τὴν μεγάλην τοῦ ἐστιατορίου αἰθουσαν. Ἐξ ὧν δὲ τούτων ἐδικαιούτο νὰ συμπεράνῃ, ὅτι ἦτον ὅλως ἐκτακτος φιλοφροσύνη ἢ τελευταία πρόσκλησις, δι' ἧς ὁ Ἰσπανὸς ἠθέλησε νὰ τὸν τιμήσῃ. Μετὰ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας ἐνεφανίσθη ὁ Διέγος κρατῶν δύο ἀργυροῦς λαμπτήρας, ὑπεκλίθη σεβασμῶς πρὸ τοῦ νεαροῦ ξένου καὶ προσεκάλεσεν αὐτὸν νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ. Ὁ Φρέβεν ἠκολούθησεν αὐτῷ καὶ παρετήρησε διερχόμενος τὸ ἐστιατόριον πῶς ὅλοι οἱ ξένοι περιέργως ἠτένιζον πρὸς αὐτὸν συγκύπτοντες. Εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα ἤνοιξεν ὁ Διέγος πλατεῖάν τινα θύραν καὶ ἐνεύσε πρὸς τὸν Φρέβεν νὰ εἰσέλθῃ. Ἐκπληκτος ἔμεινεν οὗτος ἐπὶ τοῦ κατωφλίου. Ὁ γηραλέος φίλος του εἶχεν ἐκβάλλει τὸ φράκον, ἐφόρει μαῦρον καὶ σχιστὸν ἐπιχιτώνιον μὲ ἐρυθρὰν παρυφὴν καὶ εἰς τὴν μέσσην του ἐκρέματο ξίφος μακρὸν μὲ ἐπιχρυσωμένην λαβήν· φοινικοῦς μανδύας ἐπιπτεν ἀπὸ τῶν ὤμων του. Προῦχώρησε δὲ μεγαλοπρεπῶς πρὸς δεξιῶσιν τοῦ φίλου του καὶ προσέτεινε τὴν λιπιδάρκον χεῖρά του ἀπὸ τῶν πλατειῶν χειρίδων του. „Καλῶς ὠρίσατε, Δὼν Φρέβεν“, εἶπε, „μὴ σᾶς κακοφανῇ, παρακαλῶ, τὸ ἀπέριττόν μου δωμάτιον· ὅταν ταξιδεύῃ τις δὲν ἡμπορεῖ νὰ ἔχῃ ὅλας τὰς οἰκιακὰς ἀναπαύσεις του. Πολὺ βέβαια ἀναπαυτικώτεραι εἶνε αἱ ἐν Λισσαβόνι αἰθουσαί μου καὶ τὰ διβάνιά μου εἶνε γνήσιας μαυριτανικῆς τέχνης· λάβετε, Σᾶς παρακαλῶ, θέσιν πλησίον μου ἐπὶ τοῦ στενοῦ τούτου ἀνακλίντρο· ὁ οἶνος τοῦλάχιστον τοῦ ξενοδόχου εἶνε ἀνόθευτος καὶ καλός· καθίσατε!“

Καὶ ταῦτα λέγων ὠδήγησε τὸν ξένον του εἰς ἐν ἀνακλίντρον, πρὸ τοῦ ὁποίου ὑπῆρχε τράπεζα πλήρης γλυκισμάτων καὶ παρὰ ταῦτα φιάλη οἴνου· ὁ Διέγος ἐξετέλεσε καθήκοντα οἰνοχόου καὶ ἔφερε πυρεῖα καὶ σιγάρα.

„Ἀπὸ πολλοῦ“ εἶπε πρῶτος λαβὼν τὸν λόγον ὁ Δὼν Πέτρος, „ἀπὸ πολλοῦ ἤδη ἐπεθύμουν νὰ ὁμιλήσω ἅπαξ λίαν ἐμπιστευτικῶς πρὸς ὑμᾶς, κύριε Φρέβεν, καὶ πιστεύω νὰ μὴ καταφρονήτε τὴν πρὸς ὑμᾶς ἐμπιστοσύνην μου. Διότι, ὅταν συνήθως κατὰ τὴν μεσημβρίαν συνηγνῶμεθα πρὸ τῆς εἰκόνης τῆς Λαύρας, Σᾶς παρετήρουν πολλάκις μετὰ πολλῆς προσοχῆς, οὕτω βυθισμένον εἰς τὴν θέαν αὐτῆς — καὶ συγ-

γνώμην, ἂν οἱ γεραντικοὶ μου ὀφθαλμοὶ ἐνεδρεύουσι τοὺς ἰδικούς Σας — καὶ ἐπείσθην ὅτι αὐτὴ ἡ εἰκὼν ἐνέχει ὑψηλότερον τι ἐνδιαφέρον, μεγαλειτέραν δι' ὑμᾶς σημασίαν, παρ' ὅ,τι μέχρι τοῦδε μοὶ ἐξωμολογήθητε.“

Ὁ Φρέβεν ἠρυθρίασεν· ὁ γέρον προσέβλεπεν αὐτὸν μετὰ ὀξέος καὶ διαπεραστικοῦ βλέμματος ὡς εἰ ἤθελε νὰ διαγνώσῃ τοὺς μυχιαστάτους τοῦ νεανίου λογισμούς· „εἶνε ἀληθές“ ἀπεκρίθη οὗτος, „ἡ εἰκὼν αὐτὴ ἔχει σπουδαίαν δι' ἐμὲ σημασίαν καὶ ὀρθῶς δίδετε, ἂν πράγματι νομίζετε, ὅτι οὐχὶ τὸ καλλιτέχνημα μ' ἐνδιαφέρει, ἀλλὰ τὸ ὑποκείμενον τοῦ εἰκονίσματος. Τοῦτο, τῇ ἀληθείᾳ, μ' ἐνθυμίζει τὴν παραδοξοτέραν, ἀλλὰ καὶ τὴν εὐδαιμόνεστέραν τοῦ βίου μου στιγμὴν! Θὰ παραξενευθῇτε ἴσως ἐὰν Σᾶς εἰπῶ, ὅτι εἶδόν ποτε κόρην τινά, ἣτις εἶχεν ἀπατηλὴν ὄντως ὁμοιότητα πρὸς τὴν εἰκόνα ταύτην· ἅπαξ δὲ μόνον τὴν εἶδον καὶ οὐδέποτε πλέον, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἀναζήτησις τῶν ἐρασμίων χαρακτήρων της ἐν τῇ εἰκόνι ταύτῃ ὅποτελεῖ τὴν εὐτυχίαν μου.“

— „Θεέ μου! Θεέ μου! τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ εἰς ἐμέ!“ ἀνεφώνησεν ὁ Δὼν Πέτρος.

— „Ἄλλ' ἔτι περισσότερο θὰ παραξενευθῇτε, ἐὰν ὁμολογήσω“, ἐξηκολούθησεν ὁ Φρέβεν, „ὅτι μόνον περὶ ἐνὸς μέρους τοῦ προσώπου τῆς γυναικὸς ταύτης δύναμαι νὰ ὁμιλήσω. Ἄγνοῶ ἂν εἶνε ξανθὴ ἢ μελαγχροινὴ, ἂν τὸ μέτωπόν της εἶνε ὑψηλὸν ἢ χαμηλόν, ἂν οἱ ὀφθαλμοὶ της εἶνε γαλανοὶ ἢ μαῦροι, ὅλα ταῦτα εἶνε ἀγνωστα εἰς ἐμέ! Ἄλλ' ἡ κομφὴ αὐτῆς εἰς, τὸ ἐρωτύλον αὐτὸ στόμα, αἱ λεπτοφυεῖς παρειαί, ἡ ἀβρὰ σιαγὼν εἶνε ἀποτετυπωμένα ἐπὶ τῆς εἰκόνης, ὡς εἶδον αὐτὰ ζωντανά.“

— „Περίεργον πράγμα! Καὶ αὐτὰ τὰ πράγματα, τὰ ὅποια συνήθως ὀλιγώτερον βαθέως ἐντυποῦνται ἐν τῇ μνήμῃ, ὡς οἱ ὀφθαλμοὶ, τὸ μέτωπον καὶ ἡ κόμη, ἥτὸ ποτε δυνατόν αὐτὰ τὰ πράγματα, ἀφοῦ ἅπαξ μόνον τὰ εἶδατε, τόσον ζωηρὰ νὰ τὰ ἐνθυμήσθε;“

— „ὦ! Δὼν Πέτρε!“ εἶπεν ὁ νέος μετὰ συγκινήσεως, „στόμα, τὸ ὅποιον ἅπαξ μόνον ἐφίλησέ τις, ἐν τοιοῦτο στόμα δὲν λησμονεῖ τις εὐκόλως. Ἀλλὰ θέλω νὰ Σᾶς διηγηθῶ πῶς μοι συνέβη τοῦτο“

— „Halt! οὕτε γρῶ!“ ἀνεφώνησε διακόπτων αὐτὸν ὁ Ἰσπανός· „Θὰ Σᾶς ἐδικαίουν νὰ μὲ θεωρήτε πολὺ κακῶς ἀνατεθραμμένον ἄνθρωπον, ἐὰν ἠθέλον ἀφαιρέσει δολίως παρὰ ἱππότου τοιοῦτο μυστικόν, χωρὶς νὰ τῷ δώσω προηγουμένως τὸ ἰδικόν μου ὡς ἐνέχυρον. Ἐγὼ πρῶτος θέλω νὰ Σᾶς διηγηθῶ περὶ τῆς γυναικὸς ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἀναγνωρίζω εἰς τὴν παράδοξον ἐκείνην εἰκόνα, καὶ ἐὰν Ὑμεῖς κατόπιν μὲ νομίζετε ἄξιον τῆς ἐμπιστοσύνης Σας, τότε δύνασθε νὰ με ἀνταμείψετε μὲ τὴν ἰδικὴν Σας ἱστορίαν. Ἀλλὰ δὲν πίνετε διόλου· εἶνε γνήσιος ἰσπανικὸς οἶνος καὶ πρέπει νὰ τὸν συνειθίσετε, ἐὰν θέλετε νὰ ἐπισκεφθῇτε μετ' ἐμοῦ τὴν Βαλεντίαν, ὅπου θὰ Σᾶς μεταφέρω νοερώς διὰ τῆς ἀφηγήσεώς μου.“

Ἐπὶ οὗ τοῦ ἐνθουσιαστικοῦ ἐκείνου ποτοῦ καὶ ὁ γέρον ἤρξατο λέγων.

VI.

Ἐγεννήθη, κύριε, ἐν Γρενάδα. Ὁ πατήρ μου ἦτο διοικητὴς συντάγματος, αὐτὸς δὲ καὶ ἡ μήτηρ μου κατήγοντο ἀπὸ πᾶν ἀρχαιοτάτων οἰκῶν τοῦ βασιλείου τούτου. Ἀνετράφην ὡς χριστιανὸς καὶ ἔτυχον εὐρυτάτης ἐγκυκλοπαιδικῆς παιδεύσεως, ἣτις παρ' ἡμῖν θεωρεῖται ὡς τὸ χαρακτηριστικώτερον κόσμημα τῆς εὐγενείας, ὁ δὲ πατήρ μου προ-

ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΠΗΓΗΝ.

Κατὰ τὴν ἐλαιογραφίαν τοῦ E. Munier.

ώρισέ με, ὅτε ἤδη ἤμην εἰκοσαετῆς καὶ ἀνεπτύχθην κάλιστα σωματικῶς, εἰς τὸ στρατιωτικὸν στάδιον. Ἄλλ' ἦτον ἄνθρωπος αὐστηρότατος καὶ ὅλως ἀνεπισικῆς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, καὶ ἐπειδὴ ἐγνώριζε τὴν ἀδυναμίαν τῆς μητρός μου πρὸς ἐμέ, καὶ ἐπομένως ὑπώπτευσεν, ὅτι αὐτὴ ἤθελε πιθανῶς τὸν παρακωλύει, διὰ τῶν συχνῶν ὑπὲρ ἐμοῦ παρεμβάσεων τῆς, εἰς τὴν προσήκουσαν τῶν καθηκόντων μου ἐκπλήρωσιν, ἀπεφάσισε νὰ μὲ ἀποστείλῃ εἰς ἄλλο σύνταγμα, καὶ ὡς τὸπον διαμονῆς ἐξέλεξε τὴν Παμπλόναν, ἐνθα τὸ ἐδρεῦον σύνταγμα διώκει ὁ θεὸς μου. Ἐκεῖ ἐξέμαθον τὰ στρατιωτικά, πολλὴν ἀναπτύξας ἐπιμέλειαν καὶ πειθαρχίαν, καὶ ἐντὸς δέκα ἐτῶν ἡξιώθην τοῦ βαθμοῦ λοχαγοῦ. Ὅτε συνεπλήρουν τὰ τριάκοντα τῆς ἡλικίας μου ἔτη μετετέθη ὁ θεὸς μου εἰς Βαλεντίαν, καὶ ἐπειδὴ ἡδύνατο πολὺ παρὰ τοῖς στρατιωτικοῖς κύκλοις εὐκόλως κατάρθωσε νὰ με παραλάβῃ εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπόδοτον ἡμίσεος ἔτους ὡς ὑπασπιστὴν του. Ὅταν ὁμῶς ἐφθασα εἰς Βαλεντίαν, πολλὰ ἤδη εἶχον ἐπέλθει μεταβολαὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ μου. Πρὸ πολλοῦ εἶχεν αὐτὴς, ἐν Παμπλόνᾳ ἤδη, χηρεύσει, ἅμα δὲ ἀφικόμενος εἰς Βαλεντίαν ἐγνώρισε πλουσίαν τινὰ χήραν, τὴν ὁποίαν καὶ εἶχε νυμφευθῇ ὀλίγας ἐβδομάδας πρὶν ὑπάγω ἐγὼ ἐκεῖ. Δύνασθε νὰ φαντασθῆτε τὴν ἐκπληξίν μου, ὅταν μοι συνέστησε ἡλικιωμένην τινὰ γυναῖκα, τὴν ὁποίαν ὠνόμασε σύζυγόν του· ἀλλ' ἡ ἐκπληξίς μου ἡῤῥησε καὶ μετεβλήθη εἰς χαρὰν ἅμα τῇ ἐμφανίσει κορασίου, ὠραίου ὡς ὁ ἥλιος, τὸ ὁποῖον ὠνόμασε Λαύραν καὶ ἐξαδέλφην μου. Μέχρις ἐκείνης τῆς ἐποχῆς δὲν εἶχον ἐτι ἀγαπήσει καὶ ἔνεκα τούτου οἱ φίλοι μ' ἀπεκάλουν συνήθως Πέτρον τὸν πέτρινον, ἀλλ' ἡ πέτρα ἐτάκη τώρα ὡς κηρὸς ὑπὸ τὰ πύρινα τῆς Λαύρας βλέμματα.

„Υμεῖς λέγετε ὅτι τὴν εἶδετε, Δὸν Φρέβεν, καὶ ἡ εἰκὼν ἐκείνη ἀποδίδει ὁπωσοῦν πιστῶς τὴν οὐράνιαν μορφήν της, ἀν τῷ ὄντι δύνανται ποτε θνητὸς τεχνίτης νὰ μεταρσιωθῇ εἰς τὰ θαυμαστὰ τῆς φύσεως ἔργα καὶ ν' ἀποτυπώσῃ αὐτὰ διὰ τοῦ χρωστήρος. Ἐνθυμοῦμαι, ἀκριβῶς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἶχε πάντοτε τὴν κόμην, καὶ μετὰ τῆς αὐτῆς, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι παρίσταται, ὑπερφηφανείας ἔφερε τὸν πῖλον μὲ τὰ κυματίζοντα πτερὰ, καὶ ὅταν ὑπὸ τὰς μακρὰς βλεφαρίδας ἦνοιγε τοὺς μαύρους ὀφθαλμούς της, ἐνόμιζες ὅτι ἠγνοίγοντο οἱ οὐρανοὶ καὶ φωτεινὸς ἐκείθεν ἄγγελος ἔνευε πρὸς τὰ κάτω.“

Ἄλλ' ὁ ἔρως μου ἦτο φαειρὸς, καὶ τοῦτο ἴσως διότι πάντοτε ἡδυνάμην νὰ μένω παρ' αὐτῇ· οἱ κοινωνικοὶ ἐκείνοι

φραγμοί, οἵτινες ἐν τῇ πατρίδι μου χωρίζουσι συνήθως τοὺς ἐρῶντας, καὶ καθιστῶσι τὸν ἔρωτα ἐπώδυνον, περιδεῇ, περιλυπον καὶ παμπόνηρον, ἔλειπον ἐντελῶς ἐξ ἡμῶν. Καὶ ὅταν ἀνεπύλουν τὸ μέλλον, πάντοτε ἐπεφάνετο τοῦτο διαγγελῶν. Ὁ θεὸς μου μὲ ἡγάπα ὡς υἱόν του, καὶ ἀν ὀρθῶς ἐνόουν τὰς νύξεις του, θὰ ἔβλεπον εὐχαρίστως τὰ διὰ τὴν θυγατέρα του σχέδιά μου, διότι παρ' ἡμῶν ἡ στενὴ αὐτὴ συγγενικὴ συνάφεια δὲν θεωρεῖται κώλυμα συνοικεσίου· καὶ παρὰ τοῦ πατρὸς μου ἄλλως δὲν εἶχον νὰ ὑποπτεύω καμμίαν ἀπαγόρευσιν, διότι ἡ Λαύρα εἶλκε τὸ γένος ἀπὸ εὐγενοῦς οἴκου καὶ πασίγνωστος ἦν ὁ πλοῦτος τῆς μητρός της. Πόσον δὲ σφοδρὸς ἦν ὁ ἔρως μου δύνασθε ἐκ τούτου μάλιστα νὰ ἐνοήσετε, ὅτι δὲν ἐψυχραίνετο οὗτος ἐκ τῆς συχνῆς καὶ ἀπαρενοχλήτου πρὸς τὴν Λαύραν συναναστροφῆς. Ὁ ἔρως ὑποτρέφεται συνήθως ἐκ τῆς συναισθησεως, ὅτι δὲν ἀπαρέσκομεν εἰς τὸ ἀντικείμενον τῆς λατρείας μας, ὑφέρπει δὲ ὡς πῦρ ὑπὸ τὴν στέγην, ὅπερ, ἀναστελλόμενον πρὸς στιγμὴν ὑπὸ προτειχίσματος, αἰφνης διατρέχει διαβιβρώσκον ὅλον τὸν οἶκον καὶ σπινθηροβολοῦν ἀνέρχεται εἰς τὰ ὕψη. Κατὰ μικρὸν αὐξάνει ἡ μικρὰ ἐκείνη κλίσις. Τὰ κατ' ἀρχὰς ἀνυπέβλητα φαινόμενα προσκόμματα διεγείρουσι βραδύτερον τὸ ἡμέτερον αἶσθημα καὶ βαθμηδὸν αἰσθανόμεθα θέρμην, ἥτις μόνον εἰς τὰς ἀγκάλας ἐκείνης ἀποψύχεται. Προηγουμέναι πάντοτε αἱ πρὸ τοῦ κιγκλιδωτοῦ παραθύρου συνομιλίας, ἡ συχνὴ ἀνταλλαγὴ τῶν ἐπιστολῶν καὶ ἡ καθ' ὕπνου καὶ ἐν ἐγρηγόρει ἀναπαράστασις τῆς γοητευτικῆς μορφῆς της, διότι πέπλος πάντοτε ἐξωραϊστικὸς καὶ μυστηριώδης περικαλύπτει αὐτήν. Καὶ τέλος διὰ τῆς βίας ἡ δόλου οἱ φραγμοὶ καταπίπτουσι καὶ φέρεται τις πετόμενος πρὸς ἐκείνην, ἣν οὕτω κυριευθεῖσαν ὀδηγεῖ εἰς τὸν ναόν. — Τώρα δύναται τις νὰ παρατηρήσῃ ἀκριβέστερον τὸν θησαυρόν. Καθὼς ἐπὶ ὠραίου λειμῶνος, ὅστις εἶνε ἀπλοῦς μόνον τάπης καλύπτων τελματῶδες ἔδαφος, θελήσῃς νὰ προχωρήσῃς ὡς ἐπὶ στερεοῦ ἐδάφους, βυθίζονται εἰς τὴν ἰλὺν οἱ πόδες Σου καὶ ρύακες διέρχονται πρὸ Σοῦ κελαρύζοντες, τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ἐνταῦθα. Καθ' ἐκάστην καὶ νέας ἀνακαλύψεις παρὰ τῇ γυναικὶ διαθέσεις καὶ ιδιώματα, διότι καθ' ἐκάστην ἀραιούται ὁ πρὶν μυστηριώδης ἐκείνος πέπλος καὶ καταντᾷ ἐπὶ τέλους μετ' ἄλγους ν' ἀναπολῇς τὰς ἡμέρας τῶν μυστικῶν συναντήσεων καὶ τῆς ἐκφράσεως παραπόνων, τὰ ὁποῖα τώρα πλέον ἀπαξ καὶ ὅλα ὁμοῦ θέλεις νὰ εἴπῃς, διὰ νὰ μὴ τὰ ἐπαναλάβῃς, ὡς μὴ σκοπὸν νὰ ἐπιστρέψῃς.

[Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ.]

(ἔπεται συνέχεια.)

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΩΜΟΥ ΚΡΕΑΤΟΣ.

Εἰς τοὺς ἐν ἀναρρώσει διατελοῦντας ἀσθενεῖς καὶ εἰς ἀδυνάτους ἐν γένει ἀνθρώπους οἱ ἱατροὶ συνιστῶσι τὴν βρώσιν ὠμοῦ κρέατος ὡς τονωτικὸν μέσου, ὡς δὲ ἡ πείρα ἀπέδειξεν, ἡ μέθοδος αὕτη πλειστάκις ἐπέφερεν ἀγαθὰ ἀποτελέσματα, οὕτως ὥστε τὸ ὠμὸν κρέας ἀπέκτησεν ἐντὸς ὀλίγου πλείστους καὶ θερμοτάτους ὁπαδοὺς.

Καὶ ὅχι μόνον τὸ ποσὸν τῶν θρεπτικῶν οὐσιῶν ὀρίζει τὴν ἀξίαν καὶ τὴν σπουδαιότητα μιᾶς τροφῆς διὰ τὸν ὀργανισμόν, ἀλλὰ καὶ τὸ εὐπεπτον αὐτῆς, ἐπειδὴ ἐκείναι πρὸ πάντων αἱ θρεπτικαὶ οὐσίαι ὠφελοῦσι τὸ σῶμα, αἵτινες καὶ ἄνευ πολλοῦ κόπου δύνανται ν' ἀφομοιωθῶσιν ὑπ' αὐτοῦ,

ἐν ᾧ αἱ φιλάσθενοι καὶ ἀδύνατοι κράσεις καταστρέφουσι τὴν ὑγίειαν των διὰ τῆς βρώσεως δυσπέπτων φαγητῶν.

Διὰ νὰ καθορισθῇ λοιπὸν ἡ ἐν τούτῳ διαφορὰ μεταξὺ ὠμοῦ καὶ βραστοῦ κρέατος ἐγένοντο ἐπ' ἐσχάτων πολλὰ καὶ σπουδαῖα πειράματα καὶ μάλιστα τῇ βοήθειᾳ τεχνητοῦ πεπτικοῦ χυμοῦ πρῶτον μὲν εἰς τοὺς σταλακτῆρας τῶν χημικῶν, ἔπειτα ἐπὶ τῶν κυνῶν, τελευταῖον δὲ καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐντεῦθεν ἐξήχθη τὸ σπουδαῖον συμπέρασμα, ὅτι πᾶσα παρασκευὴ τοῦ κρέατος βλάπτει τὸ εὐπεπτον αὐτοῦ, ὅτι δηλαδὴ ἐν τῇ ὠμῇ του καταστάσει ὁ ὀργανισμὸς εὐκολώτατα